

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 7. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

A magyarság jövője a családokban dől el

A kormány igyekszik megtenni mindent a határon túl élő magyar családokért, de ez mit sem ér, ha a családokban nincs magyar szó, mese, ének és szeretet, mert a magyarság jövője a családokban dől el – mondta Balog Zoltán a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségének rendezvényén az Országházban. Az emberi erőforrások minisztere a Kárpát-medencei családi napra érkezett mintegy nyolcszáz magyarországi és határon túli magyar előtt felidézte a határon túli magyarokat érintő eddigi kormányzati lépéseket, közöttük az állampolgárság visszaadását és a magyar nyelv tanulásához, a magyar iskolába járáshoz nyújtott támogatásokat. A miniszter a parlamentben tartott eseményen azt is mondta, hogy az autópályákat meg akarják építeni az országhatárig a kormányzati ciklus végéig. Balog Zoltán a sok száz kilométeres távolság ellenére lélekben mégis közel élő magyar közösségek összefogásának fontosságát hangsúlyozta. Szavai szerint olyan világban élünk „ahol, ha nem fogjuk erősen azt, ami a miénk, akkor elveszik tőlünk, jön a globális szél és kifújja a kezünkől”. Hozzátette: nem csak megtartani, hanem gyarapítani is kell, ami a miénk. A 15 éve működő Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségének jelenleg 58 családszervezet a tagja. A családlánc mozgalom szervezeteivel együtt mintegy 30 ezer magyar családot képviselnek az anyaországban, Felvidéken, Kárpátalján, Erdélyben és a Délvidéken.

Román külügy: nincs kölcsönösség a kisebbségi kérdésekben

Nem alkalmazható a kölcsönösség elve a romániai magyar és a magyarországi román kisebbség helyzetének megítélésében, véli a román külügyminisztérium, mely szerint erre nem tér ki a két állam közötti együttműködési és jószomszédsági szerződés. A külügyi tárca a kolozsvári többnyelvű helységnévtáblák ügyében fejtette ki álláspontját a polgármesteri hivatal kérésére abban a perben, amelyet egy Hollandiában bejegyzett, a magyar nyelvi jogokért küzdő egyesület indított a hivatal ellen. A pert alapfokon a civil szervezet megnyerte, a másodfokon ítélkező kolozsvári táblabíróság viszont úgy vélte, a holland szervezetnek nincsen felperesi minősége a kolozsvári magyarokat érintő kérdésben. A periratban megtalálható nyolcoldalas külügyminisztériumi dokumentum – melyet a külhoni románok ügyeiért felelős főosztályt vezető Stejărel Olaru államtitkár jegyez – áttekinti a kisebbségekre vonatkozó nemzetközi egyezményeket, és összehasonlítja a romániai magyar és a magyarországi román kisebbség helyzetét. Az ítélet arra is kitért, hogy míg Romániában a kisebbségeket húsz százalékos helyi arány fölött illeti meg az anyanyelvi feliratozás joga, Magyarországon ez tíz százalékos. „A megértésről, együttműködésről és jószomszédságról szóló román–magyar szerződés nem írja elő, hogy ha az egyik állam kedvezőbb szabályozást vezet be a kisebbségek számára, a másik államnak is be kellene iktatnia ezt a saját törvényeibe. (...) Lehetetlen megállapítani, hogy

az egyik állam jogrendje kedvezőbb a kisebbségekre nézve, mint a másik államé” – áll a dokumentumban. A tárca példaként említi, hogy a kölcsönösség elve alapján a magyarországi román közösséget megilletné egy mandátum a magyar országgyűlésben. A dokumentum megállapítja, hogy a történelmi múlttal rendelkező magyarországi román közösség az eltűnés határán áll. Megemlíti, hogy a magyar törvények lehetővé teszik az „etno-business” kialakulását a kisebbségi érdekképviseletben. Kitér arra, hogy Magyarország elméletben biztosítja az anyanyelvi oktatást a román közösség számára, de a gyakorlatban a legtöbb román iskolában „idegen nyelvként oktatják a román nyelvet”. A külügyi tárca arra is kitér, hogy a magyarországi gyakorlattal szemben Románia modellértékűen biztosítja a magyar kisebbségnek az anyanyelvi oktatáshoz való jogát.

A romániai magyar közösség jogainak érvényesülése biztosan témája lesz Bogdan Aurescu román külügyminiszterrel február végére tervezett találkozáson - mondta a külgazdasági és külügyminiszter a Duna TV Közbeszéd című műsorában kedden. Szijjártó Péter közölte: napirenden van román kollégája hivatalos budapesti látogatása, amelyet feltehetően február végén tartanak, ennek azonban vannak feltételei, amelyek még nem teljesültek maradéktalanul. A magyar közösség jogainak „érvényesülése, vagy részben érvényesülése, vagy nem érvényesülése” nyilvánvalóan megkerülhetetlen témája lesz az egyeztetésnek - mondta. Szijjártó Péter szerint stratégiai partnerként kell tekinteni Romániára több okból is: az ott élő magyar közösség miatt, továbbá azért, mert Németország után Románia a második legnagyobb exportpiaca Magyarországnak, és azért is, mert a közép-európai együttműködés nagyon fontos. Ugyanakkor Magyarországnak határozottan képviselnie kell az álláspontját.

Magyar alpolgármestere van Nagyváradnak

A várakozásoknak megfelelően, Huszár István nagyváradai RMDSZ-es tanácsos lett a partiumi megyeszékhely új alpolgármestere, akit a csütörtöki tanácsülésen választottak meg Ovidiu Mureşan leváltott szociáldemokrata párti (PSD) előljáró helyére. Utóbbi meg sem várta, hogy döntsenek a „sorsáról”, hanem a PSD-frakcióval közösen kivonult a gyűlésteremből. Voksaikat így csupán a frissen koalícióra lépett és ezáltal az önkormányzatban stabil többséget alakító nemzeti liberális párti (PNL) és RMDSZ-es képviselők adták le, de az így összegyűlt 20 szavazat is elégséges volt a váltáshoz. A demokratákkal kiegészült nemzeti liberálisok megyei szervezete már decemberben partnerséget ajánlott a szövetségnek. Ilie Bolojan polgármester a csütörtöki tanácsülésen leszögezte: a város fejlődéséhez szükséges projektek zökkenőmentes megvalósításához stabil többségre van szükség. Eddig ezt a PNL–PSD-koalíció biztosította, ám az utóbbi időszakban ez nem működött, így a liberálisok most ismét felvállalják korábbi együttműködésüket a szövetséggel. A két alakulat közötti paktum részleteit azonban nem hozták nyilvánosságra.

Megszűnhet a magyar gyógyszerészképzés Vásárhelyen

Jelen állás szerint ősztől felszámolódik a magyar gyógyszerészképzés Marosvásárhelyen – állítja a felsőfokú tanintézet rektora, Leonard Azamfirei. A MOGYE a nyáron száz helyet hirdethet meg a gyógyszerészeti fakultására felvételizni kívánó román diákok számára, és egyetlen egyet sem a magyarok részére. „Így fest a jelenlegi helyzet, és ezt nem én állítom, hanem a Romániai Felsőoktatás Minőségét Biztosító Ügynökség (ARACIS). Hogy miért jutottunk ebbe a szomorú helyzetbe, kérdezzék meg a magyar illetékeseket, azokat, akik politikai okok miatt nem voltak hajlandók összeállítani az akkreditációs dossziét” – nyilatkozta a rektor, aki kicsinyességgel és rosszhiszeműséggel vádolta azokat, akiknek a feladata lett volna benyújtani az ARACIS-hoz a kért dokumentációt. A rektor arról kívánta biztosítani az érdekelteket, hogy az egyetem vezetősége minden törvényes lehetőséget megragad annak érdekében, hogy a fővárosi hatóság változtasson az álláspontján. Felmondott helyettese, Szilágyi Tibor szerint egészen másként fest a gyógyszerészeti kar helyzete. „Szó sincs arról, hogy nem állítottuk volna össze a dossziét. Csakhogy Sipos Emese, aki korábban lemondott a dékánhelyettesi tisztségéről, teljesen érthető módon nem volt hajlandó aláírni egy, a magyar diákokat diszkrimináló dokumentumot” – mondta el Szilágyi. Ugyanis a román és magyar tagozat akkreditációs kérelme azonos, csak a dosszié fedőlapján ír mást. Míg a román nyelvű oktatás esetében végleges akkreditációról van szó, addig a magyar nyelvűben mindössze ideiglenesről. „Nem mehettünk bele olyasmibe, hogy két diák, egy román és egy magyar ül egy padban, hallgatják a gyakorlati órát, de miközben az egyik véglegesen akkreditált programon vesz részt, a másik csak egy ideiglenesen” – magyarázta a volt rektorhelyettes, aki szerint a vezetőség lépése azért is meglepő, mert eredetileg a múlt év elején mindkét tagozat számára végleges akkreditációt kért. Ideiglenes engedélyt ugyanis az újonnan létesített fakultások kapnak, ehhez képest Marosvásárhelyen 1948 óta zajlik magyar nyelvű gyógyszerészképzés. Szilágyi hozzátette, a magyar oktatók abba is beleegyeztek volna, hogy benyújtják az ideiglenes akkreditációról szóló kérelmet, de akkor azt külön kapják meg, és ne a román tagozat részeként.

Véleményütköztetés a Magyar Polgári Pártban

Megoszlanak a vélemények a Magyar Polgári Pártban (MPP) az RMDSZ-szel tavaly márciusban megkötött stratégiai megállapodással kapcsolatban – ismerte el keddi sepsiszentgyörgyi sajtótájékoztatóján Biró Zsolt, a párt országos elnöke, aki a paktum mihamarabbi kiértékelését javasolta. „Egy év után át kell nézni, mi valósult meg a partnerségből, ám továbbra is fontosnak tartom, hogy olyan szövetségeseket találjunk, akik a parlamentben is képviselni tudják véleményünket az országos aktuálpolitikai kérdésekkel kapcsolatban. Fontos, hogy az új választási törvény, az alkotmánymódosítás vagy a régióátszervezés kapcsán el tudjuk mondani véleményünket” – fogalmazott a pártelnök. Biró leszögezte: nem ért egyet a polgári párt sepsiszentgyörgyi képviselőivel, akik a tisztújító ülésen hangsúlyozták, nem támogatják az RMDSZ-szel kötött

partnerséget, inkább az Erdélyi Magyar Néppárttal (EMNP) szövetkeznének. „Az MPP egykor az RMDSZ ellenében jött létre, történelmi sérelmeink vannak, ideológiai különbségek, de a nemzetstratégiai kérdésekben kutya kötelességük együttműködni” – szögezte le Biró Zsolt. „Vannak véleménykülönbségek, ám a 2016-os önkormányzati választásokon két szempontot veszünk figyelembe, amikor szövetségeket kötünk: a közösség érdekeit és a Magyar Polgári Párt érdekeit. Elképzelhető, hogy lesznek települések, ahol egymással versenyeznek majd a magyar pártok, és lesznek, ahol együttműködnének”. A polgári párti politikus ugyanakkor kifejtette, örül annak, hogy az EMNP új elnöke, Szilágyi Zsolt, ha csak a sajtón keresztül is, de választási szövetséget ajánlott az MPP-nek. „Annyi előrelépés történt, hogy megértették, amit mi már három éve mondunk. Hiszen ők voltak annak idején, akik elárultak, hátba szúrtak minket” – jegyezte meg.

A strasbourgi emberi jogi bírósághoz fordult Tamás Ilonka

Jogorvoslat megvonása és a magánélet ellehetetlenítése címén beadvánnyal fordult hétfőn a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságához (EJEB) a 103 éves Tamás Ilonka, jelentette be Lomnici Zoltán, a felvidéki jogfosztottak érdekeit nemzetközi fórumokon képviselő Emberi Méltóság Tanácsának (EMT) elnöke. A szlovák állampolgárságuktól megfosztott felvidéki magyarok csoportjának talán legismertebb tagja azért döntött úgy, hogy nemzetközi jogi fórumhoz fordul, mert a szlovák alkotmánybíróság (Ab) tavaly szeptemberi határozata után a Szlovákiában lehetséges összes jogorvoslati lehetőség kimerült számukra. A kassai székhelyű alkotmánybíróság többszöri elnapolást követően szeptemberben érdemi döntés nélkül zárta le a szlovák állampolgársági törvény alkotmányosságát vitató azon beadvány tárgyalását, amellyel a pozsonyi törvényhozás képviselőinek egy csoportja három évvel korábban fordult a taláros testülethez. Az állampolgárságuktól megfosztottak már az Ab határozathozatalát követően bejelentették, jogi küzdelmüket nemzetközi fórumokon folytatják tovább, de erre csak a napokban nyílt gyakorlati lehetőségük, azután, hogy az alkotmánybíróság kézbesítette határozatát a beadvány benyújtóinak. „A beadvány legfőbb jogi érve, hogy azzal, hogy nem döntött a szlovák Ab, Szlovákia megszegte azt az Európai Emberi Jogi Egyezményben foglalt szabályt, amely szerint minden jog elvonása esetén jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani az ügyfélnek” - mondta Lomnici Zoltán, a beadvány előkészítője. Hozzátette: mivel az EJEB-hez évente több tízezer beadvány érkezik, s a testületet nem köti határidő ezek elbírálásában, Tamás Ilonka beadványához soron kívüli elbírálást is kértek. Hozzátette: tájékoztatta a panaszost arról is, hogy bár Szlovákia csatlakozott a diszkriminációt tiltó nemzetközi megállapodáshoz, máig nem ratifikálta azt. Lomnici szerint erre azért nem került sor, mert Szlovákiának így „szabad keze van az őshonos magyar kisebbség felett”. A

bíróság várható döntésével és az állampolgárságuktól megfosztottak várakozásaival kapcsolatban az EMT elnöke azt mondta: remélik a pozitív döntést, de nincsenek illúzióik.

Sosem volt olyan kiegyensúlyozott a magyar-szerb együttműködés, mint most

Még soha nem volt ilyen kiegyensúlyozott az együttműködés Magyarország és Szerbia között, soha nem voltak olyan jók a kétoldalú kapcsolatok, mint most - mondta Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter Budapesten, miután megbeszélést folytatott szerb kollégájával, Ivica Dacic külügyminiszterrel. Közös sajtótájékoztatójukon Szijjártó kiemelte: a hatékony együttműködés értékét növeli, hogy nagyon messziről jutottak el idáig, és a gyorsan változó világban felértékelődnek az országok közötti jó kapcsolatok. Hangsúlyozta: Szerbia hozzájárulhat Magyarországnak a térséghez fűződő geopolitikai érdekei érvényesítéséhez, így a béke eléréséhez, a kereskedelmi kapcsolatok bővüléséhez és az energiabiztonság biztosításához. Megjegyezte: mivel fontos a stabilitás a térségben, Magyarország támogatja Szerbia EU-integrációs törekvéseit. Ivica Dacic is a rendkívül jó kétoldalú kapcsolatok jelentőségét hangsúlyozta, és úgy vélte, az elmúlt két-három évben elért fejlődést a két ország vezetésének eltökéltsége eredményezte. Sikert a régi, komoly problémákat megoldani, és ez történelmi értékű eredmény - mutatott rá. Hozzátette: mindennek alapja a sok egyeztetés az ország vezetői között és a bizalmon alapuló kapcsolat közöttük. A szerb miniszter megköszönte Magyarország támogatását országa európai uniós integrációjához: a tapasztalatok átadását és a szakértők segítségét. A tárgyalás témái között említette a határátkelők nyitását a magyar-szerb határon. Mint mondta, Szerbiának is érdeke, hogy minél több átkelő legyen a két ország között, de az illegális migráció, a bűnözés szempontjából megfelelő legyen a határvédelem.

Az ukrán államfővel tárgyalt Orbán Viktor

Petro Porosenko ukrán államfő pénteken megbeszélést folytatott Kijevben Orbán Viktor magyar miniszterelnökkel. A találkozón szót ejtettek a két ország együttműködéséről az energiabiztonság területén, valamint szó volt az ukrainai magyar kisebbség helyzetéről. A megbeszélésen részt vett Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke, parlamenti képviselő, aki arról számolt be, hogy a Kárpátalján élő magyarok támogatják Porosenko elnöknek a béke megteremtésére tett erőfeszítéseit. Hozzátette, hogy az ukrainai magyar kisebbség nem érez nemzetiségi alapon történő hátrányos megkülönböztetést Ukrajnában. Orbán Viktor kifejezte elégedettségét az

ukrajnai magyar kisebbség jogainak tiszteletben tartását illetően. A tárgyalófelek megvitatták továbbá a magyar kisebbség szociális és kulturális fejlődésének további lehetőségeit. Az ukrán államfő köszönetet mondott Magyarországnak Ukrajna függetlenségének, területi épségének és szuverenitásának támogatásáért, valamint a humanitárius segítségnyújtásért, beleértve a kelet-ukrajnai harcokban megsebesült ukrán katonák magyarországi gyógykezelését. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter az Orbán-Poroszenko-találkozó kapcsán a sajtónak nyilatkozva elmondta, Magyarországnak egyértelműen az az érdeke, hogy békés megoldás szülessen az ukrajnai konfliktusban. Magyarország határozottan képviseli azt az álláspontot, hogy a behívott, besorozott magyarok aránya nem lehet magasabb, mint a magyarság aránya Ukrajna egész lakosságához mérve. Eddig ez az arány nem volt magasabb - jegyezte meg a miniszter.

Gulyás Gergely: minél nagyobb a baj, annál erősebb az elkötelezettségünk

Határok szétszabdalthatnak minket, de az egymásért viselt felelősségünk oszthatatlan, és minél nagyobb a baj, annál erősebb ez az elkötelezettségünk - jelentette ki Gulyás Gergely, az Országgyűlés alelnöke Beregszászon, a Kárpátaljai Református Egyház ünnepi közgyűlésén. A beregszászi református templomban tartott közgyűlésen a Kárpátaljai Református Egyházkerület újraválasztott püspöke, Zán Fábián Sándor és a zsinat tagjai letették a hivatali esküt. Az egybegyűlteket köszöntő beszédében Gulyás Gergely hangsúlyozta: az anyaországból az elmúlt hónapokban, napokban és órákban aggódva figyeljük, hogy a háború és béke határán egyensúlyozó Ukrajnában hogyan alakul a kárpátaljai magyarság sorsa. A politikus csodálatra méltónak nevezte, hogy a XX. század megannyi szenvedése és tragédiája ellenére ma is 150 ezret meghaladó lélekszámú magyarság és ezen belül több tízezres, hitét őrző református közösség él Kárpátalján. „Hiszünk abban, hogy a kárpátaljai magyarság a mostani nehézségekre is a megmaradással, még összetartóbb magyar közösségeket formálva és az összefogásból erőt merítve ad választ” – mondta Gulyás Gergely.

